

БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Вільховатська А.І.,

здобувач вищої освіти академічної групи Б 2/1

Миколаївський національний аграрний університет

На сьогодні безробіття є однією з найголовніших та найгостріших проблем вітчизняної економіки. Соціально-економічний розвиток країни, перш за все залежить від робочої сили. Однією з головних причин безробіття є зниження фінансових результатів діяльності підприємств і, як наслідок, падіння економіки. Якщо компанія банкрутує або більше не може ефективно функціонувати, вона починає скорочувати штат працівників або переводити їх на неповний робочий день. Тим самим багато людей примусово або за власним бажанням втрачають роботу і стають безробітними.

Безробіття – це соціально-економічне становища, за якого більша частина економічно активного населення не може знайти роботу. Безробітними називають осіб, які : впродовж останніх чотирьох тижнів шукали роботу; не мали роботи; були готові впродовж двох тижнів приступити до роботи. Тобто ті люди, які не відповідають цим трьома умовам одночасно, а лише зневірилися в процесі пошуку роботи, не вважаються безробітними [1]. Наслідки безробіття характерні такими явищами як: гальмування інвестиційного процесу, спад виробництва, втрата кваліфікаційної робочої сили, скорочення заощаджень, падіння купівельного попиту. Тобто, дослідження причин виникнення та методів подолання безробіття є актуальним та потребує розв'язання.

Проблеми безробіття знайшли своє численне відображення у працях науковців, серед яких: А. О. Борищук та К. Д. Семенова (рівень безробіття в Україні [2]); Н. А. Якімова та Л. О. Шаульська (проблеми тіньової економіки) [3]. Але не дивлячись на велику кількість праць присвячених безробіттю, це явище так і залишається глобальною проблемою всього людства.

Метою роботи є виявлення причин безробіття, методів його подолання, аналіз масштабів цієї проблеми, вивчення напрямів залучення суспільства до ефективної праці для підвищення економіки України.

Одним із негативних факторів безробіття є низький рівень розвитку економіки. Проте, мало хто звертає увагу на те, як безробіття впливає на психологію людей. Деякі роботодавці не створюють для працівників належні умови праці та гідний рівень заробітної плати, а людина не робот, вона заслуговує на належну оплату своєї праці, достойні умови для роботи. Через

незадовільне робоче місце, погану атмосферу в колективі та багато інших факторів, особа звільняється за власним бажанням і стає безробітною. Внаслідок цього знижується економічний потенціал суспільства, що може призвести до його криміналізації. Наступними причинами безробіття є неможливість працевлаштування після закінчення закладів освіти, безробітними також стають через демобілізацію. За ринкових умов економіки, безробіття є серйозною суспільною проблемою

Варто зазначити, що у 1 кварталі 2020 р., рівень безробіття в Україні склав 8,9% на 1732,9 мільйонів економічно активного населення. Кількість зайнятих осіб у віці 15-70 років у другому кварталі 2020 р. становила 15,6 мільйона осіб. У 3 кварталі 9,7% на 16949,8 мільйонів економічно активного населення. Безробітними є 1,7 мільйона українців [4]. Отже, з наведених даних спостерігаємо підвищення рівня безробітного населення з кожним кварталом в Україні протягом 2020 року.

Попри негативні наслідки, безробіття має і позитивні сторони: створення між робітниками конкуренції, стимулювання до більшої продуктивності праці, зростання цінності робочого місця. Але цих факторів недостатньо, для того щоб покрити негативні наслідки. Реальну ситуацію, яка відбувається в Україні, можна проаналізувати і без дослідження статистичних даних. При нинішньому природному приросту населення, створенні нових робочих місць, рівень безробіття буде зростати з кожним роком. Особливо це буде впливати на сфери фінансових послуг, будівельну галузь, добувну, хімічну промисловість, металургію, нерухомість, мобільність робочої сили.

Для підтримки безробітного населення згідно Закону України (2002 р.) «Про загальнообов'язкове державне страхування на випадок безробіття», створено фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття [5]. Обов'язки фонду : виплачувати матеріальну допомогу безробітним та надавати послуги соціального направлення, здійснювати профілактичні заходи які спрямовані на запобігання виникнення страхових випадків. Джерелами формування коштів фонду є: страхові внески, суми установ та роботодавців за встановлене порушення сплати податків, благодійні внески та інші надходження згідно до законодавства України [6].

На нашу думку, якщо не вирішити питання безробіття, то налагодження економіки буде неможливим. Для того щоб знизити безробіття в Україні, держава повинна запроваджувати такі заходи як : збільшити кількість та підвищити якість нових робочих місць; створити систему пільгового оподаткування й кредитного стимулювання; сприяти продуктивній та повній зайнятості; підвищити добробут за рахунок особистих трудових внесків, покращити роботу фонду допомоги безробітним; здійснювати пенсійну реформу; здійснювати перепідготовку осіб та зберігати робочі місця для людей які втратили роботу, фінансово підтримувати та розвивати сферу освіти, культури, науки, спорту. Постійне впровадження таких заходів, дасть можливість знизити рівень безробіття та покращити соціально-економічний стан населення.

Література:

1. Зайнятість і безробіття : Державна служба статистики України URL : http://ukrstat.gov.ua/operativ/pro_stat/Prosto/zan_bez.pdf
2. Борищук А. О., Семенова К. Д. Аналіз рівня безробіття в Україні. Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : зб. наук. студ. пр. Вип. 3. Ч. I, Одеса. 2017. С. 29–34
3. Шаульська Л. О., Якімова Н. А. Проблеми тіньової зайнятості в контексті структурних трансформацій ринку праці : економічні науки, 2017. № 2. С.28–35.
4. Рівень безробіття в Україні за 2020 р. :офіційний сайт Міністерства Фінансів. URL : <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/unemploy/>
5. Про Статут Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття та Регламент засідань правління Фонду. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002568-00#Text>
6. Обов'язки Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування. Державний центр зайнятості. URL : <https://www.dcz.gov.ua/>

*Науковий керівник- Лункіна Т. І.,
д-р екон. наук, доцент,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*